

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Gymnázium Jeseník, Komenského 281

Komenského 281, 790 01 Jeseník

Identifikátor školy: 600 018 351

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Jeseník, Dukelská 1240, 790 01 Jeseník

Termín konání orientační inspekce: 18. - 20. říjen 2000

Čj.	131 213/00-5052
Signatura	om1zu202

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Ve školním roce 2000-2001 studují ve škole 522 žáci v 19 třídách osmiletého a čtyřletého gymnázia, které učí 39 učitelů. Vyučuje se podle učebních dokumentů pro gymnázia - č.j. 20 594/99-22 ze dne 5. května 1999 a č.j. 20 595/99-22 ze dne 5. května 1999.

Vyučování probíhá ve dvou objektech, které jsou odděleny místní komunikací s omezeným průjezdem. V jednom sídlí nižší gymnázium a ve druhém třídy vyššího. V loňském školním roce byla provedena rekonstrukce jedné z budov a vybudovány nové moderní učebny výtvarné výchovy, hudební výchovy, cizích jazyků a výpočetní techniky.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka sledovaných předmětů (biologie, český jazyk a literatura, dějepis, a zeměpis) ve všech ročnících probíhala podle schválených učebních dokumentů. Členění učiva do jednotlivých ročníků těmto dokumentům odpovídalo. Učební osnovy učitelé rozpracovali do tematických plánů, které byly projednány v předmětových komisích, aby se zabránilo duplicitě učiva a byla zajištěna návaznost mezi jednotlivými ročníky.

Personální zabezpečení výuky kontrolovaných předmětů odpovídalo vyhlášce MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Všichni žáci nižších tříd víceletého gymnázia v souladu s nařízením vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, ve znění pozdějších úprav, obdrželi učebnice zdarma ve škole. Žákům vyšších tříd byly učebnice doporučeny.

Biologie

Předmět je vyučován v odborných učebnách, kde mají žáci i učitelé k dispozici řadu dvojrozměrných a trojrozměrných učebních pomůcek, multiplikátů a pomůcek k mikroskopování. Prostředí učeben je funkční a má dobrou didaktickou hodnotu.

Učitelé byli na vyučování svědomitě připraveni, cíle hodin byly většinou splněny, výuka probíhala v souladu s tematickými plány.

Zvolené vyučovací metody byly adekvátní probíraným tématům i věkovým zvláštěností žáků jednotlivých ročníků. Učivo bylo vykládáno odborně správně a se zaujetím vyučujících pro daný obor. Vyučovací čas byl efektivně využíván.

Ve vyučování převládaly efektivní metody a formy vzdělávací a výchovné práce, které učitelé orientovali zejména na týmovou spolupráci, problémové učení, pozorování, práci s preparáty, s textem a informacemi. Využití názornosti, učebních pomůcek a didaktické techniky bylo ve většině hodin optimální. Příkladné bylo v biologickém cvičení, velmi dobrá byla samostatná práce s odborným textem v semináři z biologie. Alternativní metody práce byly účelně uplatňovány především v nižších třídách víceletého gymnázia. Nové poznatky byly vyvozovány ve spolupráci s žáky, učitelé vhodně navazovali na jejich předchozí znalosti a účelně je rozvíjeli. Zpětnovazební formy hodnocení znalostí žáků byly zařazeny ve většině hospitovaných hodin.

Většina žáků prokázala velmi dobrou úroveň znalostí a dovedností. V průběhu vyučování byl vytvářen přiměřený prostor pro rozvoj jejich komunikativních dovedností.

Kvalita vzdělávání v biologii je hodnocena jako velmi dobrá.

Český jazyk a literatura

Výuka probíhala v kmenových učebnách, jejichž prostředí je podnětné a estetické. Učební pomůcky jsou pořizovány postupně, podle důležitosti a finančních možností školy. Některé pomůcky si vytvářejí sami učitelé. Při výuce byly používány schválené učebnice. Ve všech vyučovacích hodinách byly vhodně a účelně využity různé učební texty z učebnic, nakopírovaných materiálů a další literatury. Žákům i učitelům slouží školní knihovna. Didaktická technika nebyla při výuce využita.

Žáci nejsou přetěžováni zbytečnými domácími úkoly, kontrolní práce se provádějí v souladu s osnovami. Relaxační techniky jsou používány sporadicky, a to pouze ve třídách nižšího gymnázia.

Většina hodin měla klasickou strukturu - úvod, opakování, probírání nového učiva, procvičování, shrnutí se zadáním domácího úkolu. Na začátku hodin byli žáci seznámeni s cíli, které byly následně v průběhu vyučovacího procesu postupně plněny. Organizační pokyny byly jasné a žákům srozumitelné. Výběr, sled a množství informací byly přiměřené náročnosti učiva i věku žáků. Při probírání nového učiva učitelé využívali mezipředmětových vztahů. Z vyučovacích metod převažovaly metody frontální s různým stupněm zapojení žáků. V některých hodinách se objevila samostatná a skupinová práce žáků. Při vyvozování nového učiva byly použity především učebnice a jen ojediněle byly závěry vyvozovány přímo žáky.

Zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo. Při zadávání úkolů si učitelé ověřovali u žáků pochopení, respektovali zásadu přiměřenosti a poskytovali žákům pomoc. Motivace žáků byla průběžná, hodnocení výkonu žáků v závěru hodiny ani v jejím průběhu, až na výjimky, se neprovádělo.

Komunikace mezi žáky a učiteli byla založena na vzájemné důvěře. V průběhu inspekce byli žáci ukáznění, nežádoucí projevy chování nebyly zaznamenány.

Kvalitu výuky v českém jazyce a literatuře hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Dějepis, seminář z dějepisu

Výuka dějepisu ve třídách na nižším gymnáziu probíhá jak v kmenových učebnách, tak v odborné učebně, která je zároveň kmenovou učebnou. Zde jsou k dispozici obrazové a mapové materiály. Na vyšším gymnáziu se pro výuku využívá odborná učebna společenských věd, která je vybavena videem, televizí a zpětným projektorem. Žáci třetího a čtvrtého ročníku vyššího gymnázia (a příslušných ročníků nižšího gymnázia) mohou v případě hlubšího zájmu o předmět navštěvovat seminář z dějepisu, kde vypracovávají seminární práce, pracují v archívu a využívají Internet jako zdroj pramenů nejen k současným dějinám. Učitelé mají k dispozici audiovizuální techniku a programy, mapový materiál, nástěnné transparenty, trojrozměrné pomůcky, populárně naučnou literaturu atd. Sbírkou předmětu je postupně obnovována a doplňována.

Forma práce, vyučovací metody a pracovní postupy vycházejí z orientace na podstatné učivo. Cíle, se kterými byli žáci na začátku hodin seznámeni, byly v průběhu vyučování postupně plněny. Žáci byli aktivně zapojováni do hodin, pracovali s učebnicemi a dějepisnými atlasy, využívali mezipředmětových vztahů a tím dávali nové učivo do širších historických souvislostí. Vhodným doplňkem jsou žákovské referáty, při jejichž zpracování žáci pracují s odbornou historickou literaturou. Shrnutí a opakování učiva na konci hodiny bylo prováděno ve spolupráci s žáky.

Žáci byli ve vyučovacích hodinách průběžně motivováni, k jejich hodnocení využívali učitelé různé formy, převažovalo průběžné a motivující slovní hodnocení.

Ve všech sledovaných hodinách byl vytvářen dostatečný prostor pro komunikaci žáků a uplatnění jejich aktivit.

Kvalitu výuky dějepisu hodnotí ČŠI jako vynikající.

Zeměpis

Výuka zeměpisu byla uskutečňována v učebnách, které svým vybavením a estetickým uspořádáním vyhovují charakteru předmětu a vytvářejí podnětné prostředí.

Všechny hospitované hodiny byly dobře připraveny, jejich cíle byly jasně stanoveny a splněny. Výběr a rozsah učiva byly přiměřené věku žáků a jejich schopnostem. Struktura vyučovacích hodin odpovídala zvoleným výukovým cílům.

Učitelé používali převážně tradiční formy výuky, nejčastěji hromadnou výuku, zejména výklad učiva, práce s kartografickým materiálem a rozhovor s žáky, kteří vyvozovali závěry na základě dřívějších znalostí. Výklad učitelů byl srozumitelný. Většina žakovských sešitů měla dobrou úroveň a výstižné zápisy. Pro prezentaci vědomostí žáků byl vytvářen dostatečný prostor.

Aktivita žáků byla lepší v nižších třídách víceletého gymnázia, kde učitelka zaujala žáky jejich neustálou aktivizací, poutavým a zajímavým výkladem. Mimořádný důraz byl kladen na souhrnné opakování a upevňování učiva v širokém rozsahu souvislostí a probírané látky. Zdařile byly využívány mezipředmětové návaznosti a integrační funkce zeměpisu. Efektivita většiny vyučovacích hodin byla velmi dobrá. Pozitivně motivovaní žáci dobře spolupracovali, jejich znalosti byly velmi dobré.

Kvalita vzdělávání v zeměpise je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě provedené inspekce hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání ve sledovaných předmětech jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy je zpracována v samostatném dokumentu a je postupně realizována. Cíle rozvoje školy jsou jasně formulovány a vycházejí z analýzy dosavadního vývoje. Každoročně jsou na jejich základě stanoveny cíle pro příslušný školní rok, které určují priority daného období. Koncepce školy je přijata pedagogickými pracovníky, rodičovskou veřejností je záměr školy podporován.

Nosnou součástí plánování je Plán práce na školní rok 2000/2001. Tento dokument obsahuje podstatné údaje (personální zajištění, učební plány, složení a úkoly předmětových komisí, termíny pedagogických porad, plán akcí na daný školní rok, správcovství učeben aj.) pro zajištění plynulé práce a chodu školy. K upřesňování úkolů slouží týdenní porady vedení školy a měsíční provozní porady. Konkretizace hlavních úkolů je realizována zejména prostřednictvím měsíčních plánů práce, plánů předmětových komisí a plánu kontrolní činnosti. Vypracované plány jsou funkční, vymezují termíny, zodpovědné pracovníky a umožňují následnou kontrolu. Vytvářejí reálné předpoklady ke splnění výchovně-vzdělávacích cílů školy.

Plánování činnosti školy je efektivní, vychází ze stanovených priorit a tvoří otevřený systém. Plánované termíny jsou vedením školy průběžně sledovány a vyhodnocovány, jejich prostřednictvím jsou vytvořeny účinné hodnotící nástroje.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol. Učební plány vedení školy rozpracovalo tak, aby byly plněny hlavní úkoly koncepce rozvoje školy. Tomu odpovídá i přidělení disponibilních hodin a přiměřeně široká nabídka volitelných a nepovinných předmětů, která rozvíjí profil absolventa gymnázia.

Kvalitu plánování hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Organizování

Chod školy se řídí organizačním a vnitřním řádem. Na jednotlivé pracovníky jsou delegovány příslušné pravomoci. Tím jsou vytvořeny předpoklady pro efektivní řízení školy. Poradním orgánem ředitele školy jsou pedagogická rada, užší pedagogická rada (vedení školy, předsedové předmětových komisí a výchovný poradce), předmětové komise, Studentská rada a Rada rodičů. Vnitřní řád obsahuje základní pravidla pro chování a jednání žáků, má však převážně příkazový a zákazový charakter, s tím ale nekoresponduje celkové klima ve škole. Žáci mají možnost se prostřednictvím Studentské rady podílet na chodu školy, mají právo využívat učebny (hlavně výpočetní techniky a tělocvičny) i v době mimo vyučování atd.

Organizace školy odpovídá obecně závazným právním předpisům a umožňuje účinné řízení školy. Povinná dokumentace je zavedena, namátkovou kontrolou vybrané dokumentace nebyly zjištěny nedostatky.

Pracovníci školy i žáci mají přístup ke všem potřebným informacím. Aktuální informace jsou zveřejňovány na nástěnkách umístěných ve sborovnách. Pracovníci i žáci školy mají možnost používat Internet. Ochrana osobních dat žáků i pracovníků školy je zajištěna.

Zákonným zástupcům žáků škola poskytuje veškeré potřebné informace o výsledcích výchovně-vzdělávacího procesu i chování žáků. Na veřejnosti se škola prezentuje pořádáním různých kulturních a sportovních akcí.

Výroční zpráva slouží jako zdroj informací pro učitele, veřejnost i zřizovatele a obsahuje i analýzu výsledků výchovně-vzdělávacího procesu a jejich srovnání s předchozím školním rokem. Ředitel pracuje s připomínkami rodičů, pedagogických pracovníků i zřizovatele a spolupracuje se státními a samosprávnými orgány.

Organizování výchovně-vzdělávacího procesu hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

V návaznosti na plánování a kontrolu jednotlivých činností školy navazuje systém operativního řízení, vedení a motivování pracovníků školy.

K účinnému vedení pracovníků školy a k řešení aktuálních úkolů je zaveden systém pravidelných porad vedení školy a porad pedagogických pracovníků. Záznamy z porad s pedagogickými pracovníky svědčí o účinnosti těchto jednání a jejich návaznosti na kontrolu plnění stanovených úkolů. Vedením školy je využíván demokratický styl řízení, který se projevuje vytvářením prostoru pro iniciativu a aktivity učitelů.

Začínajícím učitelům je poskytována pomoc prostřednictvím uvádějících učitelů, ale i vedením školy. Vedení školy vytváří podmínky pro další odborný růst pedagogických pracovníků (nákup odborné a metodické literatury, periodik, organizační podpora účasti na vzdělávacích akcích a pod.).

Kritéria pro hodnocení pracovníků byla vedením školy vypracována, konzultována

s pracovníky a následně zveřejněna. Vycházejí z příkladně zpracovaných a průběžně doplňovaných podkladových materiálů. Pracovníci školy jsou pravidelně hodnoceni a jsou podle dosahovaných výsledků diferencováni. Preferována je iniciativa, aktivity nad rámec pracovních povinností, organizování soutěží, kulturních akcí a pod.

Sebehodnocení školy je uskutečňováno na pedagogických poradách, v rámci předmětových komisí a především při jednání pedagogických rad. Je využíváno k nápravě případných chyb, nedostatků a k aktualizaci plánu práce. V závěru školního roku je rámcově zpracováno i ve výroční zprávě.

Vedení a motivování pracovníků školy je hodnoceno jako příkladné.

Kontrolní mechanismy

Na škole je zpracován Plán kontrolní činnosti, který je součástí Plánu práce na školní rok 2000/2001 a který postihuje jednotlivé úseky a v souladu s organizačním řádem vymezuje úkoly jednotlivým pracovníkům vedení.

Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu probíhá formou hospitací, které jsou zaměřeny na používané metody a formy práce, atmosféru ve třídě a znalosti a vědomosti žáků, v souvislosti s koncepcí školy, která je zaměřena na přípravu žáků ke studiu na vysoké škole. Zvýšená péče je věnována začínajícím učitelům. Pozornost je věnována i kontrole pedagogické dokumentace, provozu a hospodaření školy. Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány s pracovníky a jsou přijímána příslušná opatření.

Z evaluačních nástrojů používá škola testy Kalibro a vstupní testy na začátku školního roku. Výsledky vzdělávání jsou analyzovány na pedagogických radách, v obecné poloze jsou uvedeny ve výroční zprávě, kde je provedeno srovnání s předchozím školním rokem. Vedení školy a rodičovská veřejnost tak může sledovat vývoj znalostí žáků a dosahovaných výsledků výchovně-vzdělávacího procesu školy.

Kvalitu kontrolního systému hodnotí ČŠI jako příkladnou.

Hodnocení kvality řízení

Kvalitu řízení školy hodnotí ČŠI jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 132 178/99-21 ze dne 3. 2. 1999
- Koncepce Gymnázia v Jeseníku na roky 1998 - 2006
- Plán práce na školní rok 2000/2001
- Organizační řád, vnitřní řád, rozvrh hodin
- Kontrolní a hospitační činnost - školní rok 2000/2001, zápisy z kontrol a hospitací
- Vnitřní klasifikační řád
- Tematické plány hospitovaných předmětů
- Personální dokumentace učitelů sledovaných předmětů
- Písemné práce z jazyka českého a literatury
- Třídní knihy na školní rok 2000/2001 Prima A, Prima B, Sekunda A, Sekunda B, Tercie A, Kvarta B, Kvinta A, Septima B, Oktáva A, Oktáva B, 2.C, 3.C, 4.C

- Výroční zpráva za školní rok 1999/2000

ZÁVĚR

Hodnocení kvality vzdělávání

- Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů. Časové a obsahové rozvržení učiva hospitovaných předmětů do jednotlivých ročníků je dodržováno. Žákům je nabízen dostatek volitelných a nepovinných předmětů.
- Sledované předměty jsou vyučovány učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí.
- Při výuce byly používány metody adekvátní výukovým cílům i věku žáků. Ve většině hospitovaných hodin byly střídány různé vyučovací metody a organizační formy. Učitelé podporovali požadavky všeobecně vzdělávacích cílů, aktivitu a samostatné myšlení žáků, vedli je ke schopnosti objektivně hodnotit sebe i spolužáky a svůj názor obhájit. Znalosti žáků byly převážně na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

- Plánování školy je funkční, priority v jednotlivých oblastech činnosti jsou stanoveny a postupně realizovány.
- Organizační uspořádání školy a informačních systémů jsou kvalitní a funkční.
- Vedení školy podporuje uplatňování tvořivosti a iniciativy pracovníků. Jejich hodnocení má motivující charakter.
- Kontrolní systém je funkční a postihuje všechny oblasti školy, obsahuje analýzu a zpětnou vazbu.

Na základě provedené inspekce hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání jako velmi dobrou a kvalitu řízení jako vynikající, celkově je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Při namátkové kontrole ČŠI nezjistila neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Okleštěk	Pavel Okleštěk v.r.
Člen týmu	RNDr. Dušan Deml	Dušan Deml v.r.

V Jeseníku dne 26. října 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. říjen 2000

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Michal Žitňanský

Michal Žitňanský v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Jeseník	2000-11-14	243/00
Zřizovatel MŠMT	2000-11-14	242/00

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nedodány.